

09-12-2024

Ankommit - Registraturen
Saapunut - Kirjaamo

Liite 3

Vastaus muistutukseen 10.9.2024

Vaasan Setlementti ry, SP, Mielle ry, Bestis ry

Kuntouttavaa työtoimintaa on vuonna 2024 järjestetty (16.9.2024 mennessä) yhteensä 710 asiakkaalle, joista 189 asiakasta on saanut palvelunsa ostopalvelussa 2-3 (ostetaan työtehtävien ohjausta, sosiaalihuollon ammattilaisen antamaa yksilöohjausta). Kuntouttavan työtoiminnan paikkoja on ostopalveluiden lisäksi tarjolla omatuotantona, kuntayhteistyönä sekä hyvinvointialueen omissa yksiköissä. Palvelukuvauksessa asiakasmääräksi on arvioitu yhteensä 800 asiakasta.

Hyvinvointialue on arvioinut vuonna 2023 ostopalveluihin käytettävän maksimisumman ostoille 700.000 euroa vuodelle 2024. Em. summa on hyvinvointialueen arvio hankittavien palveluiden kokonaisarvosta. Palveluita hankitaan kuitenkin hyvinvointialueen harkinnan mukaan ja asiakkaiden palvelutarve huomioiden. Arvio ei ole lupaus palveluntuottajille tietystä asiakasmäärästä. Arvio on jouduttu laatimaan manuaalisen laskennan avulla vuoden 2023 kunnilta siirtyneiden palvelujen aiemman ostopalvelulaskituksen perusteella ja ei siten ole vuoden 2024 osalta vastannut todellisuutta.

Kuntouttavan työtoiminnan vuoden 2024 ostopalvelubudjetista 326 300 euroa on kulunut tarkastelujaksolla 1-8/2024 yhteensä 289 669,13 euroa eli 88,88%. Syynä budjetin ylitykseen on asiakastarpeeseen nähden pienempi ostopalvelubudjetti sekä vuonna 2023 palkkioina maksettujen ohjauspalkkiokorvausten siirtyminen kuluina kilpailituksen kautta ostopalveluiden vastuuyksikköön.

Vuoden 2024 talousarviota on seurattu aktiivisesti kuukausittain yhdessä taloushallinnon kanssa. Keväällä arvioitua budjettilylystä saatiin korjattua. Talousseurannassa 8/2024 näkyi kesän ennakoimattoman suuret ostojen määrät ja arvio ostopalvelubudjetin selkeästä ylitymisestä. Hyvinvointialueen johdon talouden seurantaa koskevan ohjeistuksen mukaan syksyllä 2024 ostopalvelujen kustannuksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota ja ylityksiin on reagoitava välittömästi.

Ostopalvelusopimuksia ei ole irtisanottu. Asiakasohjauksen pysäyttäminen 23.8.2024 alkaen koskee vain uusia palveluihin 2-3 ohjautuvia asiakkaita loppuvuoden 2024 aikana. Missään vaiheessa palvelujen ostoa ei ole ollut tarkoitus lopettaa, vaan ainoastaan keskeyttää uusien asiakkaiden ohjaus ostopalveluun 2-3 ja näin vaikuttaa ostopalvelukustannuksiin tiukassa taloudellisessa tilanteessa.

Osallistumisilmoituksessa (joka on olennainen osa sopimusta ja 1. liitteenä) jokaisen palveluntuottajan on tullut vastata "Kyllä" seuraavaan kysymykseen: "Tilaja ei sitoudu ostamaan palveluntuottajalta palvelua tiettyä määrää". Sopimuksessa on myös kohta 21 "Muut ehdot": Mikäli lainsäädäntö tai viranomaisohjeistus muuttuu sopimuskauden aikana sopijapuolet neuvottelevat tähän sopimukseen tarvittaessa tehtävistä muutoksista. Palvelukuvaus 2.2: "Tilaja voi tehdä tilauksia asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti (asiakassuunnitelma) ja päättää itse, missä laajuudessa kulloinkin hankkii sopimuksen kohteena olevia palveluja".

Asiakasohjauksen keskeyttämisestä on tiedotettu sähköpostitse asiakkaita ohjaavaa tahoa eli aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijöitä 23.8.2024 ja palveluntuottajia 26.8.2024. Työllistymisen tuen koordinaattorit ovat viikoittain osana aikuissosiaalityön

yhteisiä kokouksia, jossa ohjeistusta on voitu tarkentaa ohjaavalle taholle sosiaalityöhön. Koordinoiva palveluesimies on ollut puhelimitse yhteydessä kaikkiin palvelun 2-3 palveluntuottajiin ajalla 26.8- 30.8.2024 asiakasohjauksen keskeyttämisen jälkeen.

Johtopäätökset

Kilpailutusmalli (DPS) toteutetussa muodossa oli uusi asia hyvin monelle toimijalle. Neuvontaa ja ohjausta on tarjottu palveluntuottajille.

Palveluntuottajille on kerrottu tarjouspyynnössä, että hyvinvointialue ei sitoudu ohjaamaan tiettyä asiamäärää palveluntuottajille. Kuntouttavan työtoiminnan palvelukuvauksessa ei ole kerrottu arvioitua asiakasmääriä (kokonaisarvio noin 800) palvelukohtaisesti. Palvelun toteuttamisen rakenteesta (henkilöstö, tilat) päättää palveluntuottaja. Käytettävissä olevan määrärahan määrä on muuttunut. Tämä olisi pitänyt kertoa myös palveluntuottajille keväällä 2024.

Palvelukuvauksessa on kerrottu kahteen eri kertaan (s 20 ja 21), että asiakkaan poissaolopäivistä ei makseta korvausta. Vain läsnäolopäivät ovat laskutettavia päiviä. Sivulla 21 on kerrottu, että asiakkaan sairaspäivistä tai muista poissaoloista ei voi laskuttaa. Tämä on ollut palveluntarjoajan tiedossa jo kilpailutuksen avautumisessa.

Sopimukset on laadittu hankintalainsäädäntöön, dynaamisen kilpailutusjärjestelmään sekä palvelukuvaukseen pohjautuen. Kyseessä on palveluiden ostosopimus, ei kumppanuussopimus.

Ennakoitu ostopalvelumääräraha (700 000 e) ja lopullinen määräraha (326 300 e) eroavat toisistaan. Vuoden 2024 talousarvion määrärahat ovat ylittymässä 8/2024. Hyvinvointialueen johdon tiukka ohjeistus on, että määrärahaylityksiä ei sallita. Tämä perusteella on toimialalla tehty nopea päätös, että uusia asiakkaita ei voi ohjata ostopalveluihin.

Palveluiden ostamista ei ole katkaistu toistaiseksi. Palveluissa jo olevien asiakkaiden palvelut jatkuvat. Uusien asiakkaiden osalta keskeytys jatkuu 31.12.2024 saakka, ei toistaiseksi tai epämääräisesti.

Tiedotus palveluntuottajiin hoidettu suoraviivaisesti sähköpostilla, kun olisi pitänyt ilmoittaa (talous)tilanteen muuttuminen neuvottelun kautta.

Ostopalvelujen ohjaamiseksi ja niiden johtamisen on työnjako selkiytettävä ja laadittava hyvinvointialueelle selkeä vuosikello suunnitelmallisen ja ennakoitavamman toimintavan aikaan saamiseksi.

Vaasassa 23.10.2024

Erkki Penttinen
Sektorijohtaja